
Studenti se speciálními potřebami mají nárok na různé formy podpory

---

Studenti se speciálními potřebami mají nárok na různé formy podpory

Pro úspěšné absolvování vysoké školy někdy nestačí jen studijní úsilí, v některých momentech je třeba překonat i překážky kladené do cesty okolním prostředím. Pomocnou ruku při jejich zdolávání nabízí systém podpory studentů se speciálními potřebami, jehož podobu na FF UK v rozhovoru přiblížil PhDr. David Čáp, koordinátor péče o studenty se speciálními potřebami.

Pro začátek by bylo vhodné vymezit okruh osob, kterých se poskytovaná pomoc týká. Kdo všechno se tedy pod pojmem „studenti se speciálními potřebami“ skrývá?

Jedná se o poměrně široký soubor osob. Zahrnuje studenty se smyslovým handicapem, tedy neslyšící, nedoslýchavé, nevidomé či s jiným postižením zraku. Dále do této skupiny patří studenti s tělesným handicapem, s omezenou hybností dolních nebo horních končetin. Speciální potřeby mají také studenti a uchazeči se specifickými poruchami učení, konkrétně s dyslexií, dysgrafií či dysortografií. A stejně tak i studenti s chronickým tělesným či psychickým onemocněním.

Co musí nově přijatý student podniknout, aby mohl systém

podpory využít?

Především je pro něj výhodné, když rovnou v přihlášce k přijímacímu řízení požádá o modifikaci přijímacího řízení na základě svého handicapu. V případě přijetí jej pak mohou oslovit s nabídkou pomoci a zápisu do evidence studentů se speciálními potřebami. Dalším nezbytným krokem je tzv. funkční diagnostika. Ta má za úkol určit, jaké konkrétní úpravy studijního programu nebo procesu ověřování znalostí student potřebuje k tomu, aby byly jeho speciální potřeby naplněny. A po jejím absolvování již může nabízené služby plně využívat. Výsledkem funkční diagnostiky jsou rovněž doporučení adresovaná příslušným pedagogům a katedrám, která je informují, jak by měli konkrétnímu studentovi vyjít vstříc, aby byl jeho potenciál rozvíjen a naplněn.

Jaké formy pomoci jsou handicapovaným studentům poskytovány?

Především se jedná o pět tzv. klíčových podpůrných služeb zajišťovaných Kanceláří pro studenty se speciálními potřebami rektorátu UK. Patří mezi ně podpora jazykového vzdělávání nabízející výuku jazyka i speciálně upravené učební materiály. Rovněž sportovní aktivity určené přímo pro studenty se speciálními potřebami jsou realizovány centrálně. Další formou podpory, určenou zvláště nevidomým, je digitalizace studijních textů. Neslyšící a nedoslýchaví studenti naopak využívají služby tlumočnické, mezi něž krom samotného tlumočení patří i zapisování a přepisování textů. Poslední z klíčových služeb představuje asistence při studiu – může se jednat o doprovod, doučování, ale nabývá i jiných podob.

Samotná FF UK nabízí služby Psychologického poradenského centra FF UK, realizuje konkrétní úpravy studia a zkoušek, zajišťuje bezbariérovost studia, vybavuje učebny a ostatní prostory vhodnými technologiemi a celkově organizuje podporu takovým studentům.

A v čem spočívá náplň vaší práce?

Koordinátor je takový styčný důstojník mezi dvěma částmi akademického světa. Komunikuje jak se zaměstnanci rektorátu a akademickými pracovníky FF UK, tak se studenty. A vedle zprostředkování informací do určité míry i organizuje a zajišťuje péči. Dále provádí funkční diagnostiku, připravuje modifikaci přijímacího řízení a přijímá od studentů i vyučujících podněty ke zlepšení podmínek studia studentů se speciálními potřebami a pokouší se je uvést do praxe. Také může zajistit některé specifické pomůcky nebo se zasadit o určité stavební úpravy. V některých případech rovněž intervnuje u vyučujících, aby vyšli studentům vstříc např. vhodnými studijními materiály (v případě nevidomých tzv. editovatelné elektronické dokumenty, které může přečíst speciální software), individuálními konzultacemi či výukou nebo pořadím u zkoušky (v případě studentů, kteří by vlivem dlouhého čekání trpěli extrémním stresem, a tím by byl jejich výkon ovlivněn).

Shodou okolností jsem také psycholog a přednáším na katedře psychologie, takže se podílím na chodu Psychologického poradenského centra FF UK.

Vnímáte nějaké rezervy v poskytování pomoci studentům se speciálními potřebami? Chystají se v tomto směru nějaké změny?

Asi nejpálčivějším problémem je v současnosti bariérovost některých budov FF UK, zvláště prostor v Celetné 20. Za zlepšení by patrně stálo i povědomí studentů o poskytovaných službách, jejichž existenci někdy ani nevnímají. Tato skutečnost vedle dalších faktorů v letošním roce podnítila změnu v pojetí funkce koordinátora, na niž byla přenesena větší míra iniciativy. V těchto intencích se na Filozofické fakultě snažím evidenčně podchytit dosud neregistrované studenty s handicapem a seznámit je se službami, které by mohli využít. Vedle toho se snažím zlepšit dostupnost informací o této pomoci i mezi ostatními příslušníky akademické obce, aby se o ní v případě potřeby dozvěděli včas, dokud lze jejich problém úspěšně řešit.

PhDr. David Čáp vystudoval speciální pedagogiku – etopedii na PedF UK a psychologii na FF UK. Nyní přednáší a studuje doktorské studium na katedře psychologie FF UK. Vedle výkonu funkce koordinátora péče o studenty se speciálními potřebami působí i v Psychologickém poradenském centru FF UK v Praze. Zde poskytuje především psychologické poradenství a psychoterapii zaměřenou na osobnostní rozvoj, krizi a mezilidské vztahy.